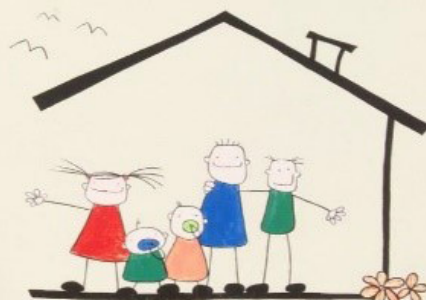
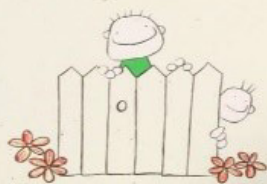

Pædagogisk Læreplan

Karise Børnehus
2023/24

Karise børnehus

INDHOLD

Karise Børnehus	3
Kerneopgaven	3
Pædagogisk grundlag	4
Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	5
BØRNESYN	5
DANNELSE OG BØRNEPERSPEKTIV	5
LEG	6
LÆRING	6
BØRNEFÆLLESSKABER	7
Pædagogisk læringsmiljø	8
Samarbejde med forældre om børns læring	9
Børn i udsatte positioner	10
Børn i fællesskaber	10
Sammenhæng til børnehaveklassen	11
Inddragelse af lokalsamfundet	13
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	13
De seks læreplanstemaer	15
Alsidig personlig udvikling	15
Social udvikling	15
Kommunikation og sprog	16
Literacy	16
Krop, sanser og bevægelse	17
Natur, udeliv og science	18
Kultur, æstetik og fællesskab	19
Evalueringskultur	20

KARISE BØRNEHUS

Karise Børnehus er en 0-6 års institution, der ligger i Karise by tæt på skole og sfo. Karise Børnehus er opdelt i en vuggestueafdeling, der har tre 0-3 års grupper - Mejerne, Myrerne og Spirerne - med plads til ca. 50 børn samt en børnehaveafdeling, der har tre 3-6 års grupper - Humlebieerne, Solsikkerne og Brumbasserne - med plads til 80 børn.

Vi ønsker at indgå i samarbejder bredt i kommunen, både internt og eksternt – der hvor vi kan skabe meningsfulde samarbejdsflader, til gavn for børnene.

Kerneopgaven

At fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i børneperspektivet.

Vores overordnede pædagogiske mål:

Vores mål er at give børnene en glad og tryk tid hos os, som udvikler dem hen imod en god skolestart og med mod på livet.

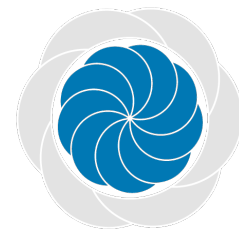
Vi vil gerne opnå, at børnene får et højt selvværd, lærer at tage hensyn til sig selv og andre og tilegner sig evnen til at etablere en positiv kontakt til andre børn og voksne.

Derfor skal børnene hos os

- Mødes med anerkendelse og respekt
- Mærke tryghed og omsorg
- Lege og knytte venskaber
- Lære gennem udfoldelser og oplevelser
- Forstå og begribe omverdenen
- Høres og medinddrages
- Kunne være nysgerrige og spontane
- Respekttere hinandens forskelligheder
- Bruge deres krop/motorik ude som inde

Vi bruger NEST som metode suppleret med et anerkendende menneskesyn.

De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
  - **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på f.eks. 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
  - **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
  - **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker f.eks. gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
  - **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
  - **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
  - **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
  - **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
  - **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.
-

BØRNESYN, DANNELSE OG BØRNEPERSPEKTIV, LEG, LÆRING OG BØRNEFÆLLESSKABER

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber

BØRNESYN

Hvad siger loven?

”Det at være barn har en værdi i sig selv. Børn skal ikke alene forberedes på at blive voksne, men også støttes og værdsættes i de første år.”

Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2

Karise Børnehus skal være med til at understøtte det gode børneliv, hvor alle børn skal opleves som kompetente og unikke, og ingen skal være tilfældigt heldige. Alle børn skal mødes med respekt, anerkendelse, omsorg fra nærværende voksne. Dette vil give børnene læring og udvikling.

Faxe Kommune og Karise Børnehus arbejder med NEST.
Målene er følgende:

At styrke de pædagogiske rammer for alle børn gennem styrkelsen af de professionelle fælles forståelse, fælles modeller og fælles metoder så alle oplever:

- Mere ro i dagligdagen
- At overblik og forståelse understøttes
- At børnene motiveres mere til at indgå i aktiviteter
- At børnene hjælpes til at regulere deres opmærksomhed og følelser
- At relationerne mellem barnet og de professionelle styrkes

DANNELSE OG BØRNEPERSPEKTIV

Hvad siger loven?

”Børn på f.eks. 2 år og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn, alder og kultur. Det pædagogiske personale i dagtilbuddet skal invitere barnet til at være aktivt deltagende, så barnet selv er med til at skabe sin læring og konkrete deltagelse i demokratiske sammenhænge, som personalet er ansvarligt for at skabe.”

Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2

Hos os er dannelsesbegrebet tænkt ind i hverdagen, hvor vi skal inddrage børnene i dannelses- og demokratiske processer, så de får det bedste mulige udgangspunkt for at udvikle sig til et hensynsfuldt, kritisk og demokratisk menneske.

For at skabe mulighed for dannelse arbejder vi med de fysiske rammer herunder indrettelse af både stationære og dynamiske læringsmiljøer. Vi følger børnenes spor sådan, at deres interesse og stemme opleves som vigtig. Vi giver plads til demokratiet og medbestemmelsen. Dette har vi f.eks. gjort ved at lade børnene selv bestemme, om de vil spise ude eller inde (nogle dage om sommeren).

Vores mål er, at de mange oplevelser med dannelses- og demokratiske processer lagres som værdier og viden i børnene.

LEG

Hvad siger loven?

”Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen er også grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling. Legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn.”

Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2

I Karise Børnehus er legen omdrejningspunktet i børnenes hverdag. Leg er en forudsætning for børnenes udvikling, og det er igennem legen, at børnene oplever sig selv og hinanden. Legen indeholder alle aspekter af børnenes udvikling og er dermed et spejl, vi kan bruge til at iagttage deres viden, kunnen og interesser. Vi er opmærksomme på, at al læring udvikles igennem legen.

Vi planlægger alderssvarende forløb og aktiviteter, der understøtter børnene i deres leg for herved at udvikle og videreudvikle deres sociale kompetencer.

LÆRING

Hvad siger loven?

”Læring skal forstås bredt, og læring sker f.eks. gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Det pædagogiske læringsmiljø handler om at fremme børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse.”

Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2

I Karise Børnehus forstås læring som en dynamisk proces, hvor læring foregår gennem leg, relationer og ved at blive udfordret. Hverdagen er opdelt i mange rutiner og overgange, hvor vi skaber mulighed for, at barnet udvikler nye færdigheder. Vi tager her udgangspunkt i NEST og samarbejdsmodellerne.

I vuggestuen er aktiviteterne i morgenrutinen planlagt ud fra forskellige samarbejdsmodeller med udgangspunkt i co-teaching. Som eksempel bliver der i vuggestuen serveret morgenmad med fokus på at skabe rammer, der er nærværende og gør det trygt i dagens første møde mellem barn/forældre og personale. På nabostuen er der fokus på at tilbyde et varieret antal stationsaktiviteter, der er alderssvarende på tværs af de 3 vuggestuer. Disse principper tænkes også ind i planlægningen i resten af dagens aktiviteter.

I børnehaven er børnene også samlet på én stue ved morgenmaden for at skabe trygge rammer. Her tages der også udgangspunkt i co-teaching. Der er en voksen, der står for at være den trygge havn at møde ind i, når man bliver afleveret og bliver tilbudt morgenmad. Den anden voksne er på sidelinjen og står for leg og evt. konflikthåndtering. Dette tænkes også ind i resten af dagen, så der er mulighed for, at en eller flere voksne ikke bliver afbrudt i deres nærvær med børnene for at tage sig af andre ting.

I tråd med Marte Meo principperne opstår der læring, når vi følger barnets spor, ser deres initiativer, bekræfter og anerkender dem. Vi tager udgangspunkt i det, børnene opnår succesoplevelser med og prøver at planlægge aktiviteter herudfra. Vi skaber et trygt læringsmiljø, som giver barnet mod til at udforske og eksperimentere samt slippe fantasien løs og turde at begå sig.

Læring sker igennem hele dagen, og det er vigtigt at se, at læring ikke kun sker i aktiviteter. Der er meget læring i rutinerne, som vi i en daginstitution som Karise Børnehus har mange af. Dette kan være overgangen fra spisning til garderobe, overgangen fra spisning til putning og overgang fra legeplads og ind igen. Her er der mange muligheder for at øve sig i selvhjulpethed. Vi som personale er opmærksomme på at give børnene mulighed for at øve sig og hjælpe hinanden. Samtidig øver børnene sig også i at holde fokus, forstå og agere på beskeder.

I Faxe Kommune arbejdes der med literacy for at styrke børns sprog og læseglæde. I Karise Børnehus har vi derfor også udarbejdet en literacyhandleplan for de enkelte afdelinger, som der arbejdes med som en del af hverdagen og på tværs i grupperne. Denne literacyhandleplan kan ses på vores hjemmeside.

BØRNEFÆLLESSKABER

Hvad siger loven?

”Al leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for. Relationer og venskaber er afgørende, hvor alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til. I dagtilbuddenes hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktivt deltagende, samtidig med at fællesskabet skaber rum til alle, nye relationer og mulighed for at prøve forskellige positioner mv. Det er det pædagogiske personales og ledelsens opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet.”
Forarbejder til dag-tilbudslovens § 8, stk. 2

Karise Børnehus arbejder med emner hver måned på tværs af institutionen. Emnerne er beskrevet i et årshjul, som også ligger på institutionens hjemmeside.

I vuggestuen vil der på forskellig vis blive arbejdet med disse temaer. Nogle gange bliver der også arbejdet med kreative ting som ender med, at nogle af børnene enten får produkter med hjem, eller de bliver hængt op i afdelingen. På den måde giver det personale og forældre mulig-

hed for at se og tale om emnet og processen.

Disse aktiviteter er også planlagt ud fra, at vi ønsker, at børnene opnår en fællesskabsfølelse, idet de alle er sammen om et større projekt. Der er her også fokus på forskellige samarbejdsmodeller – især alternative aktiviteter – så alle så vidt muligt har lige forudsætninger for at bidrage til og være en del af fællesskabet (alle bør have mulighed for at deltage).

I børnehaven har vi 3 stuer. I forbindelse med NEST har vi forsøgt at skabe en del forskellige børnefællesskaber udover den stue, det enkelte barn er tilknyttet. På den måde er alle børnene en del af et eller flere fællesskaber, hvor det giver mening for dem.

Vi har inddelt alle børnene i grupper efter deres årgang, hvor det er muligt at arbejde med børnegruppen ud fra det, de er interesseret i og har brug for at arbejde med. Disse grupper mødes tre gange om ugen på tværs af stuerne.

I disse grupper tages der også udgangspunkt i de forskellige emner i årshjulet. Der arbejdes med et aktivitets- og evalueringsskema, som tager udgangspunkt i NEST-pædagogikken.

I skemaet overvejes både hvad vi vil med temaet, hvad vi ønsker at børnene lærer, hvordan vi ser det og hvad der reelt sker i aktiviteterne. Evalueringerne fra sidste skema bruges til at tage udgangspunkt i det, vi har lært om børnegruppen til næste måneds tema.

Andre eksempler på børnefællesskaber er de børn, der har brug for at arbejde med deres sprog og de børn, der har brug for at blive udfordret lidt mere kognitivt. F.eks. de tosprogede børn og børn der ifølge sprogvurderingen har særlige forudsætninger.

Der tilbydes dialogisk læsning til alle og spil med en højere sværhedsgrad end alderssvarende til de børn, der skal udfordres kognitivt.

I børnehaven har alle børn også mulighed for at komme på besøg hos hinanden på de enkelte stuer. Dette for at styrke børnene i deres venskaber, men også så de oplever, at deres initiativer til leg bliver set og fulgt.

Fælles for alle er at de skal opleve at være anerkendt og værdsat, udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter. Det grundlæggende er, at al leg, udvikling, dannelse og læring sker i fællesskaber.

PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Hvad siger loven?

”1. Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Dagtilbudslovens § 8, stk. 3

I Karise Børnehus er vi bevidste om at skabe pædagogiske læringsmiljøer gennem hele dagen som skal være indbydende og skabe nysgerrighed og engagement. Vi lægger vægt på at skabe læringsmiljøer som giver varierede muligheder for leg, læring og trivsel.

Vi arbejder hele tiden på at styrke de fysiske læringsmiljøer, så de bliver meget tydelige og nemmere at tilgå for børnene i deres leg.

Nogle læringsmiljøer er mere stationære, eks. dukkekrogen, men hos os kan læringsmiljøer også være dynamiske. Det vil sige, at de tager udgangspunkt i det, børnene er optaget af her og nu og kan ændre sig inden for kort tid. Alle læringsmiljøer skal give mening for børnene, og hvis ikke de gør det, er det vores ansvar at ændre eller tilpasse dem, så de gør.

En af forudsætningerne for børns udvikling, trivsel, læring og dannelse er, at der er skabt en tryk ramme for dem at kunne være og udvikle sig i. Dette betyder for os, at der altid er fokus på, at der bliver skabt gode relationer voksen/barn og barn/barn imellem.

SAMARBEJDE MED FORÆLDRE OM BØRNS LÆRING

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Hvad siger loven?

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Dagtilbudslovens § 8, stk. 6.

Samarbejde med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring:

Et godt og trygt forældresamarbejde om barnets trivsel og læring har stor betydning både for barnet, forældrene og det pædagogiske personale. Samarbejdet er nøglen til at forstå barnet bedst, og det giver muligheden for at se på barnet med flere perspektiver. Når samarbejdet fungerer godt, kommer det barnet til gode. Forældrene er de primære voksne i barnets liv, og vi skal inddrage dem aktivt for at fremme barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse.

I vuggestuen arbejder vi med projekt ”Trygt og sundt videre”, hvor personalet inden opstart tager på hjemmebesøg sammen med den tilknyttede sundhedsplejerske (hvis der er takket ja til det gennem sundhedsplejersken). Dette for at der er fokus på den tidlige relationsdannelse inden opstart, men også for at den viden, der er behov for ved indkøringen, gives på dette møde. Dette for at fokus, når barnet starter i vuggestuen, kan være på relationsdannelsen personale og barn imellem og ikke baggrundsviden. Læs evt. mere om dette projekt på Faxe Kommunes hjemmeside.

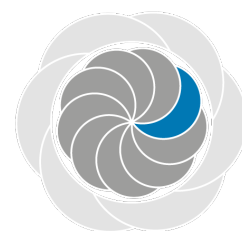
I vuggestuen tilbydes der samtaler med forældrene om deres barn efter 3 måneder, 1 år, 2 år og lige inden børnehavestart.

I børnehaven tilbydes der ligeledes samtaler efter 3 måneder fra opstart samt en gang årligt og ved skolestart. Vi ønsker samtidig, at alle forældre kommer og beder om en samtale, hvis de har noget, de gerne vil drøfte. Vi vil som personale også spørge forældrene om et møde, hvis vi måtte ønske det. Vi har ligeledes TVÆRS-møder. Her er det muligt for os som personale, og i nogle tilfælde forældre, at få sparring fra PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning).

I Karise Børnehus har vi også et stort fokus på brobygning. Når vi modtager børn fra dagplejen, aftales der en dag for besøg i institutionen, så barnet kan se huset, stuen og legepladsen an inden starten.

Når børnehaven modtager børn fra vores egen vuggestue, kommer de på besøg i børnehaven i måneden op til deres planlagte start.

Det er dog stadig vigtigt at pointere, at det er forældrene, der står for indkøringen når barnet starter i børnehaven.

BØRN I UDSATTE POSITIONER

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Hvad siger loven?

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes. Alle børn skal udfordres og opleve mestring i forbindelse med blandt andet børne- og vokseninitierede lege og aktiviteter. Alle børn skal mødes med positive forventninger og opleve at være en betydningsfuld del af fællesskabet.”

Dagtilbudslovens §8, stk. 5.

Børn i fællesskaber

I alle dagtilbud i Faxe Kommune arbejder vi ud fra et børnesyn, der kort og præcist lyder: ”Alle børn gør det godt, når de kan.”

Det betyder, at vi som pædagogisk personale til hver en tid tror på og ved, at børn gerne vil. Gerne vil lære, gerne vil indgå i lege, gerne vil være med i fællesskaber.

Det børnesyn arbejder vi videre med i en strategi, som vi har valgt at kalde **”Børn i Fællesskaber”**, der handler om, at alle børn har ret til et liv og en hverdag så tæt på almenområdet som muligt. Og det er vores ansvar som pædagogiske voksne løbende at evaluere og udvikle praksis og herigennem sikre alle børns deltagelsesmuligheder.

Alle børn har ret til at blive mødt af forventninger og krav, der er tilpasset deres aktuelle udviklingsniveau og deres behov. Der er evidens for, at jo tættere børn er på almenområdet, jo bedre klarer de sig på længere sigt. Vi arbejder for og med, at børn der har udfordringer, hvad enten det er af kortere eller længerevarende karakter, tilbydes støtte i det almene dagtilbud og senere i skolen.

I Karise Børnehus er målet at sikre deltagelse for alle børn i fællesskabet. Vi mener, at alle børn er unikke og har forskellige forudsætninger og behov. Vi mener, at børn i udsatte positioner skal udfordres og de skal opleve mestring i børne- og vokseninitierede lege og aktiviteter i et fagligt kompetent læringsmiljø, hvor de bliver mødt med positive forventninger.

I 2023 er Faxe Kommune i fuld gang med at implementere NEST-pædagogikken. NEST understøtter de mål, kommunen har for det pædagogiske arbejde i alle dagtilbudene, og disse er med til at understøtte børn i fællesskaber.

Der arbejdes med at skabe en VI-kultur i daginstitutionerne for på den måde at sikre en tydelig pædagogisk struktur og tydelighed i arbejdet med børnene. Det handler om, at ingen børn skal være tilfældigt heldige.

I Karise Børnehus er vi igang med at implementere dette. Vi er f.eks. i gang med at se på vores måltidspædagogik - hvad fungerer, og hvad kan vi gøre anderledes?

Et eksempel er, at vi er begyndt at bruge timere til frokost og i andre situationer, hvor det giver mening. Det giver en ro og en tydelighed for børnene.

Der er faste pladser ved bordene, så alle børn ved, hvad de kan forvente til frokost, men også en tydelighed i, at de ikke skal bruge energi på at spekulere over hvor og hvem, de har lyst til at sidde ved siden af den pågældende dag. Dette oplever vi, fungerer rigtig godt.

SAMMENHÆNG TIL BØRNEHAVEKLASSEN

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

Hvad siger loven?

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtil- budet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehava- veklassen.”

Dagtilbudslovens § 8, stk. 6.

I Faxe Kommune er der udarbejdet årshjul og drejebog for overgangen mellem dagtilbud og SFO/Skole. Årshjul og drejebog bliver revideret og opdateret hvert år af Center for Børn, Unge & Familier.

Sammenhæng med børnehaveklassen handler om sammenhæng i børnenes liv som beskrevet i det følgende skema.

INDDRAGELSE AF LOKALSAMFUNDET

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I Karise Børnehus arbejder vi meget med at inddrage lokalsamfundet. Vi går ture i nærmiljøet og har været på besøg på en nærliggende bondegård. Vi har ligeledes et samarbejde med den lokale Brugs.

I Karise er der også en gymnastikforening, hvor trænerne fra de forskellige børnehold kommer og henter børnene hos os, for de børn og forældre som gerne vil benytte sig af denne ordning. Førskolegruppen og dens personale samarbejder med Karise Skole med henblik på besøg og lettere overgang fra dagtilbud til skole.

Vi har også valgt at samarbejde med Kulturhuset Leopold, hvor vi bestiller mad til møder, når der er behov for dette.

I institutionen er der desuden en forældrebestyrelse. Forældrebestyrelsen repræsenterer alle forældrene, og bestyrelsen følger løbende med i institutionens aktiviteter, økonomi, målsætninger, pædagogik m.m. Samarbejdet med bestyrelsen er vigtigt både for forældrene og institutionen, da begge parter profiterer af et tæt samarbejde.

ARBEJDET MED DET FYSISKE, PSYKISKE OG ÆSTETISKE BØRNEMILJØ

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I Karise Børnehus er vuggestuen og børnehaven opdelt i hver sin længe og mødes på midten, hvor der er en stor sal.

Denne sal er for nylig blevet indrettet til at indeholde flere læringsmiljøer, hvor der både er fokus på bevægelse og leg. Salen giver mulighed for ro til fordybelse både i salen og på den/de stuer, hvor der evt. bliver færre børn tilbage. I salen er der også mulighed for at læse i den store sofa eller fordybe sig i at tegne eller lave science eller hvad der nu er behov for.

Salen bliver brugt af vuggestuen to gange om ugen og af børnehaven tre gange om ugen.

I både vuggestuen og børnehaven er der desuden ekstra rum, hvor det er muligt at tage små børnegrupper med for at skabe ro til fordybelse og nærvær. Disse rum bliver brugt hver dag og giver også børnene mulighed for at trække sig væk fra det store fællesskab for at skabe ro til egen leg med bedstevennen eller lignende.

I vores hus har vi øje for alle børn og for, at børnefællesskaber er vigtige. Dette betyder for det psykiske børnemiljø, at der er fokus på, at alle oplever sig som en del af et fællesskab og bliver inkluderet i legen. Det kan dog ske, at der er nogen børn, der har gang i så god en leg, at en tilføjelse af flere børn skaber uro i legen. I disse situationer er det vigtigt, at vi sammen med barnet skaber en anden mulighed for at indgå i en anden leg, så barnet ikke oplever et nederlag.

Vi har i Karise Børnehus et stort fokus på at fortælle børnene, hvad de gerne må, fremfor hvad de ikke må. Dette skaber en tydelighed for barnet i, hvad der skal samarbejdes omkring og en mulighed for at vælge hensigtsmæssige initiativer fremfor fokus på de uhensigtsmæssige initiativer.

I Karise Børnehus har vi mange forskellige legepladser at vælge imellem.

Vuggestuen har sin egen store legeplads ligesom børnehaven har. Vi har dog også en fælles lukket legeplads imellem husene. Foran huset er der en stor cykelbane, som børnene elsker at cykle på, og her er der ligeledes mulighed for at lege i tipierne eller bruge de andre træredskaber, der er tilgængelige. Cykelbanen er placeret med en låge ind til børnehavens legeplads, så det er muligt at tilføje denne mulighed, hvis der er behov for at gøre legepladsen eller udvalget større. På alle legepladserne er der også fokus på det sanselige. Der bliver plantet blomster til vores årlige bedsteforældredag, og der er ligeledes plantet bær og frugttræer på alle legepladserne.

Der er flere steder på vuggestuens og børnehavens legeplads mulighed for skygge, da der er mange træer og overdækninger, børnene kan lege under.

DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring. Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Alsidig personlig udvikling

Barnets alsidige personlige udvikling understøttes på mange forskellige måder over hele dagen og i forskellige sammenhænge. Det kan være støtte til at klare af- og påklædning i garderoben, en støttende bemærkning under en fælles aktivitet, en opmuntring til at prøve noget der er svært osv.

Vi tilstræber at skabe et trygt og genkendeligt miljø, som giver børnene lyst og mod til at udforske og afprøve nye ting. Vi er i vores tilgang til børnene opmærksomme på det enkelte barns nærmeste udviklingszone. Dette betyder, at vi hele tiden justerer de forventninger, vi har til barnet. Vi ved også, at dagene kan være forskellige for børnene, og at det man kunne i går, kan man ikke altid i dag.

Vi har fokus på, at børnene skal øve sig i at kunne præsentere sig selv i samspillet med de andre børn. Vi prøver at lade børnene mærke efter, hvad deres behov er lige nu. Det kan være at hvile, lege med bestemte børn eller være med i en leg.

SOCIAL UDVIKLING

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber. Her kan børnene opleve at høre til, og de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse på de andre børn. Vi er desuden opmærksomme på at hjælpe børnene med at forstå og værdsætte forskellighed. Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Social udvikling

Fællesskaber er nøgleordet for børnenes sociale udvikling. Vi giver børnene mulighed for at indgå i fællesskaber af forskellig størrelse, fællesskaber med forskellig alderssammensætning, fællesskaber omkring samme interesse osv.

Vi er også optaget af, at børnene bevæger sig i både formelle fællesskaber (f.eks. stuen) og de mere uformelle fællesskaber (f.eks. vennerne de leger med på legepladsen).

I øvrigt ser vi i vores hverdagsrutiner mange muligheder for et pædagogisk læringsmiljø og for social udvikling bl.a. i form af toiletbesøg og vaske hænder. På toiletbesøg øver vi at vente på tur. Dette sker også i garderobesituationer, hvor børnene er opmærksomme på, hvem, der har fået tøj og sko på, og hvem der mangler. Vi tilskynder og ser også i praksis, at børnene hjælper hinanden.

Eksempler:

Spisesituation

- Vi taler om, hvad vi har med i madpakken og om vi har det samme. Vi taler om farver på madkasser. Vi får skabt et pædagogisk læringsmiljø, hvor der er mulighed for nærvær og fordybelse i kommunikationen med børnene i et mindre børnefællesskab. Vi ved, at det er i den nære samtale, at børnene udvikler deres sprog mest.

Hvordan hjælper vi børnene med at få øje på hinanden

- Ud fra kendskab til børnegruppen har vi stor bevidsthed om gruppesammensætning alt efter hvilke kompetencer og behov børnene har.
- Vi er bevidste om at understøtte børnenes egen udvikling i forhold til andre børn.

Samling

- Vi har fokus på børnefællesskaber. At børnene får øje på hinanden og bliver bevidste om, hvem der er tilstede og hvem mangler.

KOMMUNIKATION OG SPROG

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

LITERACY

Literacystrategien er et tværkommunalt indsatsområde for alle børn fra 0-18 år, som er politisk vedtaget i Faxe Kommune. Literacy er en strategi for sprogindsatsen, der ud over det sproglige fokus samtidig har fokus på alle børns deltagelsesmuligheder i fællesskabet.

Alle dagtilbud udarbejder literacyhandleplaner, som evalueres årligt og dermed tilpasses børnegruppen. Disse handleplaner afspejler dagtilbuddets vedvarende fokus på sprog hver dag i leg, rutiner, fysiske læringsmiljøer, i relation til forældre samt i relationer og rammesætning for det pædagogiske personale med øje for børneperspektivet.

Læsegåde og læselyst er et initiativ, som er iværksat under literacystrategien, og som rykker bibliotekerne tættere på familierne. Dette gennem et ”bogfokuspunkt”, hvor der er bøger til rådighed for børn, forældre og personale, som kan lånes med hjem. Bøgerne udskiftes med jævne mellemrum.

Vi har gjort bogfokuspunkterne mere synlige, så de bliver brugt af flere forældre. Vi har ligeledes fokus på at øge opmærksomheden på, at vi også i institutionen har et bogfokuspunkt, hvor der tilbydes bøger på andre sprog end dansk.

Ideen er at øge børns tidlige bogerfaringer og øge tilgængeligheden til læse- og skriveredskaber, som skal være i børnehøjde og til fri afbenyttelse.

Børnenes udvikling og tilegnelse af kommunikative og sproglige kompetencer understøttes over hele dagen gennem forskellige aktiviteter og rutiner. Vores læringsmiljø omkring kommunikation og sprog tager udgangspunkt i Marte Meo elementerne, hvor vi benævner børnenes initiativer og Faxe Kommunes literacystrategi.

Vi ved, at sprog og kommunikation udvikles gennem relationen, og derfor har vi fokus på, at der i dialogen med det enkelte barn (og børnegruppen) er lydhørhed og opmærksomhed. Vi er også bevidste om, hvordan barnet mødes i dialogen med kropssprog, nærvær og respons. Vi er ligeledes opmærksomme på at udfordre barnets sproglige formåen i forhold til dets nærmeste udviklingszone, hvilket betyder, at læringsmiljøet omkring sprog og kommunikation er under stadig udvikling i forhold til det enkelte barn (og børnegruppen).

Aktiviteter med sprog

- Sang og sanglege, hvor krop og bevægelse kommer i spil
- Læse bøger
- Højtlesning
- Læse en bog alene, f.eks. i læsehjørnet
- Læse en bog sammen med andre børn
- Fortælle historier, det kunne f.eks. være en vandrehistorie, hvor en voksen sætter historien i gang, og børnene fortæller historien efter tur.
- Rim og remser

Sprog i samspil med børnene

- Vi benævner og bekræfter børnenes initiativ og italesætter børn og voksnes handlinger og følelser (Marte Meo).
- Vi er opmærksomme på at have mindst 5 turtagninger i samtalen og har fokus på, at en respons kan være både verbal og nonverbal.

KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

Vores pædagogiske læringsmiljø er tilrettelagt, så børnene får mulighed for at bevæge sig og bruge deres krop og sanser på forskellige måder over hele dagen. Det sker bl.a. gennem planlagte aktiviteter, den frie leg på legepladsen, ture i nærmiljøet og dagligdags rutiner.

Planlagte aktiviteter

- Et pædagogisk læringsmiljø kan være en motorikbane, hvor børnene styrker deres krop, sanser og bevægelse samt balancen.

Ture i nærmiljøet

- I skoven bevæger vi os ved at gå ture, udfordrer motorikken når vi løber, går op og ned ad bakker samt befinder os i forskellige terræner.
- Vi får sanseoplevelser af regn, vind, sol og vejret generelt. Vi får stimuleret vores syns-, høre-, lugte- og berøringssans, når vi er ude.
- Vi bruger parkourbane og cinderbane til at udforske og udfordre vores motorik.

Leg

- Vi lader os sammen med børnene inspirere af det tilgængelige i udemiljøet på legepladsen.
- Vi bruger sammen med børnene kræfter på f.eks. at flytte paller, banke søm i disse og køre hurtigt på cykelbanen.
- Vi leger med og undersøger forskellige materialer f.eks. sand, vand og mudder på legepladsen.
- I vuggestuen kravler børnene selv op og ned ad stigen til både puslebordet og barnevognen.

NATUR, UDELIV OG SCIENCE

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

NATUR, UDELIV OG SCIENCE

Uderummet udgør et stort og mangfoldigt læringsrum, hvor børnene tilbydes mange måder at udforske, undersøge og opleve på. Vi bruger naturen på legepladsen og i nærmiljøet. Vi følger årstidernes skiften og elementernes forskellige udtryk, når vi oplever naturen og vejret på forskellige måder, f.eks. sneen på træerne og frosten, der bider i kinderne om vinteren.

Eksempler

Legepladsen

- Et eksempel på, hvad der kan udvikle børnenes nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, er vores mange æbletræer. Der kommer blade på, blomster på, små æbler, som måske falder ned, æblerne vokser sig store og falder ned. Der bliver smagt på æblerne, dårlige æbler og gode æbler. Her bliver sanserne brugt, og årstidernes skiften opleves.
- Vi snakker om dyr og natur og undersøger legepladsen og nærmiljøet for noget, der passer til det omtalte. Vi har også fokus på at stimulere de forskellige sanser ved at bruge nærområdet som f.eks. at rulle ned ad en bakke, stå på træpæle, grave i jord, bruge vores vandbane osv.

KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

I Karise Børnehus gør vi meget ud af at fejre de forskellige traditioner over året. Vi tilbyder børnene en variation af forskellige materialer, når vi sammen udsmykker vores stuer i forbindelse med de forskellige traditioner. Vi tilbyder børnene mulighed for at deltage i forskellige former for fællesskaber bl.a. voksendefinerede fællesskaber, fællesskaber hvor børnene selv vælger, store eller små fællesskaber.

Eksempler

Traditioner

- Til jul er vi sammen om at synge julesange, spise julefrokost, spise risengrød, klippe julepynt, juletræsfest med musik og pynte juletræ i salen sammen med hele huset. Når vi klipper julepynt, bruger vi forskelligt papir, materialer og lim. Når vi synger julesange, er der fokus på sprog og genkendelighed. Når vi spiser, har vi fokus på fællesskab og dannelse.

Æstetik

I Karise Børnehus har vi et stort fokus på, at vi tilbyder lækre indbydende læringsmiljøer, hvor det er tydeligt for børnene, hvad de har af muligheder for leg og udvikling. Nogen er mere stationære end andre, men fælles er tydelighed. Dette gælder både ude og inde.

Fællesskaber

Vi har i Karise Børnehus mange forskellige fællesskaber, som børnene kan opleve at være en del af. Vi forsøger hver dag at give børnene mulighed for at være en del af disse, men også at der er en mulighed for, at de kan trække sig, når og hvis der er behov for dette.

- Demokratisk proces er, når børnene kan vælge, om de f.eks. vil spise inde eller ude, eller hvilke sange de gerne vil synge.

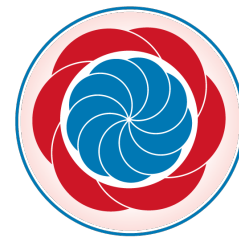
Udsmykning og forskellige materialer

- Æstetik: vi er opmærksomme på at få udsmykninger op på væggene, så øjet har noget godt at kigge på og som vi kan tale om.
- Vi klipper, klistrer og dekorerer med forskellige materialer. F.eks. farver, tusser, maling, glimmer, lim samt forskellige typer af pap og papir.
- Vi leger med mudder, modellervoks og kartoffelmelsmasse, hvor vi også bruger vores sanser og vores hænder til at skabe et kunstnerisk udtryk.

EVALUERINGSKULTUR

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Karise Børnehus har vi etableret en systematisk evalueringskultur med baggrund i NEST. Dette i forhold til de planlagte pædagogiske aktiviteter ud fra de enkelte temaer i årshjulet. Hver stue og gruppe udarbejder en voksenlæreplan for hvert tema.

Voksenlæreplanen er en del af vores NEST, hvor der er fokus på konkrete mål, tiltag og tegn på læring. Dette bliver evalueret for på den måde at skabe læring og refleksion, som personalet kan videreføre til næste tema og de næste aktiviteter. Tegn på læring er også en del af de didaktiske overvejelser, der kan tages med videre, så kommende aktiviteter kan tilpasses disse.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vi vil med udgangspunkt i vores systematiske evalueringskultur lave en status på indhold i forhold til vores pædagogiske grundlag og målene for de 6 læreplanstemaer.

Vi vil også i personalegruppen lave en fælles refleksion over, hvordan vi arbejder med vores temaer i årshjulet og hvordan vi kan bruge denne evaluering til evaluering af læreplanen.